

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ เป็นการสรุป เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาทางการศึกษาของอิสลามแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง
เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาทางการศึกษาและความต้องการทางการศึกษาของนักเรียน
และผู้ปกครอง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร โดยศึกษาจาก เอกสาร สิ่งพิมพ์ ตลอดจนงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการศึกษาวิจัย และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยภาคสนามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาทาง
การศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์
นักเรียน และความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยใช้การส่งแบบสอบถาม
การสัมภาษณ์ และการบันทึกภาพถ่าย ซึ่งผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลในชุมชนด้วยตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 กลุ่มที่ศึกษา

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ คือ

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการอิสลามแห่งประเทศไทย
1 ท่าน และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ 4 ท่าน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน

2. กลุ่มครู-อาจารย์ ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน และส่งเสริม การศึกษาภายในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 63 ท่าน

3. กลุ่มนักเรียนของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยการ กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง ข้างล่างนี้

นักเรียนอิสลามวิทยาลัย แห่งประเทศไทย	จำนวนนักเรียน		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	192	130	322	48	32	80
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	135	91	226	34	23	57
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	94	77	171	23	19	42
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	84	28	112	21	8	30
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	64	28	92	16	8	23
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	48	24	72	12	6	18
รวม	617	378	995	154	96	250

รวมกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 250 คน

4. กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ปกครองของนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 250 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม 4 ชุด ซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นดังนี้คือ

2.1.1 แบบสอบถามผู้บริหาร ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 คอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม
ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทางการศึกษาของอิสลาม-
วิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบซึ่งได้แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

- ก. เป้าหมายในการจัดการศึกษา มีจำนวน 5 ข้อ
- ข. หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษา
อาหรับมีจำนวน 1 ข้อ
- ค. งบประมาณ มีจำนวน 3 ข้อ
- ง. ความร่วมมือ มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแยกปัญหาเป็น
ด้านดังนี้

- ก. เป้าหมายและนโยบายในการจัดการศึกษา มีจำนวน 2 ข้อ
- ข. หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและ
ภาษาอาหรับ มีจำนวน 4 ข้อ
- ค. งบประมาณ มีจำนวน 1 ข้อ
- ง. ด้านความร่วมมือ มีจำนวน 3 ข้อ
- จ. ความสัมพันธ์ มีจำนวน 5 ข้อ
- ฉ. ปัญหาทั่ว ๆ ไป มีจำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามถึงความต้องการทางการศึกษา ลักษณะคำถาม
เป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 4 ข้อ

2.1.2 แบบสอบถามครู-อาจารย์ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของ ครู-อาจารย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งแบ่งได้เป็นหัวข้อดังนี้

- ก. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา มีจำนวน 2 ข้อ
- ข. หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับมีจำนวน 3 ข้อ
- ค. ความร่วมมือ มีจำนวน 3 ข้อ
- ง. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน มีจำนวน 6 ข้อ
- จ. ปัญหาอันเกิดขึ้นทั่ว ๆ ไป ในกรณีของการขอย้าย มีจำนวน 5 ข้อ และปัญหาทั่ว ๆ ไป มีจำนวน 10 ข้อ

2.1.3 แบบสอบถามนักเรียน ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตามความคิดเห็นของนักเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

ก. ด้านการเรียนการสอน มีจำนวน 6 ข้อ

ข. ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน มีจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งแยกปัญหาเป็นด้านดังนี้

ก. สภาพปัญหาด้านการเรียนการสอน

มีจำนวน 6 ข้อ

ข. ด้านความสัมพันธ์ของนักเรียนกับบุคคลอื่น

มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 4 ข้อ

2.1.4 แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภูมิหลังของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบ

เลือกตอบ มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทางการศึกษา

ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่น ลักษณะคำถาม

เป็นแบบเลือกตอบมีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความต้องการทางการศึกษา

ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 9 ข้อ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยศึกษาและปรับปรุงจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (CONTENT VALIDITY) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม และสำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจและพิจารณาอีกครั้ง เพื่อเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2 เครื่องมือประเภทที่ 2 ได้แก่ การบันทึกภาพถ่าย

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามไปแจกและรับคืน

ด้วยตนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 19-28 มกราคม 2532

แบบสอบถามผู้บริหาร จำนวน 5 ฉบับ ได้รับคืนมา 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

แบบสอบถามครู-อาจารย์ จำนวน 63 ฉบับ ได้รับคืนมา 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบ

สอบถามนักเรียน จำนวน 250 ฉบับ ได้รับคืนมา 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.6 แบบสอบถาม

ผู้ปกครอง จำนวน 250 ฉบับ ได้รับคืนมา 236 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.4

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่า

ทางสถิติ โดยใช้ระเบียบวิธีทางสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความเห็น

วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (PERCENTAGE)

2. แบบสอบถามที่มีลักษณะแบบประเมินค่า วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย

(\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

แล้วนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุป เป็น 4 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร

1.1 สภาพทั่วไปของผู้บริหาร

1.2 สภาพทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

1.3 ปัญหาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

1.4 แนวทางแก้ปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

1.5 ความต้องการทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

- ตอนที่ 2. สรุปผลการวิจัย เกี่ยวกับครู
- 2.1 สภาพทั่วไปของครู-อาจารย์
 - 2.2 ปัญหาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์
- ตอนที่ 3. สรุปผลการวิจัย เกี่ยวกับนักเรียน
- 3.1 สภาพทั่วไปของนักเรียน
 - 3.2 สภาพทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียน
 - 3.3 ปัญหาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียน
 - 3.4 ความต้องการทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียน
- ตอนที่ 4. สรุปผลการวิจัย เกี่ยวกับผู้ปกครอง
- 4.1 สภาพทั่วไปของผู้ปกครอง
 - 4.2 สภาพทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง
 - 4.3 ความร่วมมือของผู้ปกครอง
 - 4.4 ความต้องการทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร

1.1 สภาพทั่วไปของผู้บริหาร

สภาพทั่วไปของผู้บริหาร สรุปได้ว่า ผู้บริหารอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทั้งหมดเป็นชาย 5 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม 3 คน ส่วนที่เหลือ 2 คน นับถือศาสนาพุทธ

ผู้บริหาร 3 คน มีอายุระหว่าง 40-50 ปี ผู้บริหารจำนวนอย่างละ 1 คน ช่วงอายุ 30-40 ปี และ 50 ปีขึ้นไป ผู้บริหารทั้งหมด 5 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประสบการณ์ในการ เข้ามาบริหาร โรงเรียนปัจจุบัน ผู้บริหาร 2 คน
มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน 1-5 ปี และผู้บริหารจำนวนอย่างละ 1 คน มีประสบการณ์
ในการบริหารโรงเรียน 5 - 10 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 1 ปี

1.2 สถานภาพทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

ในเรื่อง เป้าหมายพิเศษในการให้การศึกษา ผู้บริหารทั้งหมด 5 คน มี
ความคิดเห็นว่าควรให้นักเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีความรู้พื้นฐานในการ
ประกอบอาชีพ ร่องลงมา 4 ใน 5 คน เห็นว่า ควรมีเป้าหมายพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการ
ศึกษาต่อและเพื่อความรู้ศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ

ในเรื่องวิธีการส่งเสริมการศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ 4 คน ตอบว่า ควรจัด
ให้มีการสอนพิเศษนอกเวลาเรียน ควรขอความช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานอื่น
ในการส่งเสริมการศึกษา เช่น ความรู้ด้านวิชาชีพจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
หรือ วิทยากรทางด้านศาสนาจากโรงเรียนอื่น ๆ ผู้บริหารจำนวนร่องลงมา 3 ใน 5 คน
ตอบว่าควรให้เวลาเรียนมากขึ้นสำหรับกลุ่มวิชาสามัญ วิชาชีพ วิชาศาสนาอิสลาม
และการปฏิบัติศาสนกิจ

ผู้บริหารส่วนใหญ่ 4 คน เห็นว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยสนองความ
ต้องการของคนไทยมุสลิม ด้วยเหตุผลที่ว่า อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเปิดการ
เรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ และมีการประกอบศาสนกิจ ผู้บริหารส่วนน้อย
1 คน เห็นว่า อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยไม่สนองความต้องการของคนไทยมุสลิม
เนื่องจากมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับน้อยเกินไป

ผู้บริหารทั้งหมด (5 คน) เห็นความสำคัญของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
ด้วยเหตุผลที่ว่า อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ
คนไทยมุสลิมศึกษาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
เป็นสถานศึกษาที่แสดงให้ทั่วโลก เห็นว่าประเทศไทยมีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาและให้
โอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน อีกทั้งเป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะเด่นหลายประการ เช่น

มีทั้งนักเรียนหอพัก นักเรียนเดินเรียน มีการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนา
อิสลาม ภาษาอาหรับ

ผู้บริหารส่วนใหญ่ 4 คน ตอบว่าจุดมุ่งหมายเมื่อนักเรียนจบการศึกษาจาก
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยคือ สามารถประกอบอาชีพได้ รองลงมา (3 ใน 5 คน)
คือสามารถสอบ เรียนต่อได้

ผู้บริหาร: (2 คน) ตอบว่า วิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับเหมาะสม
และครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดีแล้ว แต่ผู้บริหารอีก 2 คน เห็นว่า เนื้อหายังไม่เหมาะสม
กับพื้นฐานความรู้และวัยของนักเรียน ผู้บริหารจำนวน 1 คน เห็นว่ามีเนื้อหามากเกินไป

ผู้บริหารทั้งหมด (5 คน) ว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในโรงเรียน
ขาดแคลนมาก และผู้บริหารบอกว่า วิธีการดำเนินงานในการหาเงิน เข้าโรงเรียนคือหา
จากสมาคมผู้ปกครองและครู และจากสมาคมนักเรียนเก่า รองลงมา (4 ใน 5 คน) ตอบว่า
ควรขอจากมุสลิมที่มีฐานะทางการเงินดี

ในส่วนการได้รับทุนการดำเนินงานภายในโรงเรียน ผู้บริหารทั้งหมด (5 คน)
ตอบว่า ได้จากเงินบำรุงการศึกษาและงบประมาณจากกรมสามัญศึกษา รองลงมา (3 ใน 5 คน)
ได้จากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค

ผู้บริหาร จำนวน (3 คน) ตอบว่าได้รับจากความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริม
การดำเนินการภายในโรงเรียนจากสมาคมผู้ปกครองและครูมาก ผู้บริหาร รองลงมา (2 คน)
ตอบว่าการได้รับความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการภายในโรงเรียนจาก
สมาคมผู้ปกครองและครูน้อย

ในส่วนของความร่วมมือและการช่วยเหลือสนับสนุนจากสมาคมนักเรียนเก่า
ผู้บริหาร (3 คน) ตอบว่า ช่วยเหลือน้อย ผู้บริหารส่วนน้อย เห็นว่า ช่วยเหลือมาก
และไม่ช่วยเหลือเลย อย่างละ 1 คน

ในส่วนของความร่วมมือจากผู้ประกอบการหรือประชาชนในท้องถิ่น ผู้บริหารส่วนใหญ่ (4 คน) ตอบว่าให้ความช่วยเหลือบ้าง ผู้บริหารส่วนน้อย (1 คน) ตอบว่า ช่วยเหลือมาก

ในส่วนของความร่วมมือช่วยเหลือการดำเนินงานภายในโรงเรียน ผู้บริหารทั้งหมด (5 คน) ตอบว่าได้รับความร่วมมือช่วยเหลือดำเนินการภายในโรงเรียนจากกรมสามัญ-ศึกษา รองลงมา (2 ใน 5 คน) ตอบว่า ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน

ในส่วนของความร่วมมือของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ (4 คน) ตอบว่าได้รับความร่วมมือในการดำเนินการของโรงเรียน จากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ

ในด้านการประชาสัมพันธ์บุคคลทั่ว ๆ ไป ทราบการดำเนินงานของโรงเรียน นั้น ผู้บริหารตอบว่าการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปทราบการดำเนินการของโรงเรียนนั้นทำโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านโรงเรียน ผู้บริหาร (4 คน ใน 5 คน) ตอบว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยประชาสัมพันธ์ผ่านวารสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ผู้บริหารส่วนน้อย (1 คน) ตอบว่า โรงเรียนประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

1.3 ปัญหาทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร

ก. ด้านเป้าหมาย และนโยบายการจัดตั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งไม่ชัดเจนทั้งในระดับรัฐ กระทรวง กรม นั้นผู้บริหารเห็นว่า เป็นปัญหาในการจัดการศึกษา และการบริหารโรงเรียนมาจนทุกวันนี้ ส่วนปัญหาที่นโยบายในการทำงานของโรงเรียน ยังไม่กระจ่างชัดเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ปฏิบัติงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร เป็นปัญหามานกลาง

ข. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ผู้บริหารเห็นว่าปัญหาที่วิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ต่อเนื่องกันซึ่งทำให้ไม่สามารถวัดระดับความรู้ของนักเรียนได้ เป็นปัญหามาก ส่วนปัญหาเนื่องจากการเรียนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เพิ่มขึ้น

จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปเป็นผลให้ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ต้องทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่าครู-อาจารย์ ในโรงเรียนอื่น ๆ ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง สำหรับปัญหาค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ และบุคลากรทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาการศึกษาที่ดีพอ นั้น ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย

ค. ด้านงบประมาณ การขาดแคลนงบประมาณเกิดขึ้นเพราะโรงเรียนมีงานที่ต้องทำมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ เช่น มีงานหอพัก มีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินงานภายในโรงเรียนนี้ ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหามาก

ง. ด้านความช่วยเหลือร่วมมือ เนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาของรัฐ ซึ่งทำให้เอกชน องค์กรต่าง ๆ ไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหามาก นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองส่วนมากยากจนไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ นั้น ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหามาก และการที่องค์กร หน่วยงานบางกลุ่ม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากเกินไป ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหามาก

จ. ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน ปัญหาด้านความประพฤติของครูอันได้แก่ การวางตัวไม่เป็นที่น่านับถือศรัทธาและไม่เป็นตัวอย่างที่ดีงามของนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่นนั้น ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ส่วนปัญหาการนับถือศาสนาต่างกัน ของครูและนักเรียน เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ปัญหาด้านการปรับตัวของนักเรียนที่อยู่หอพัก เนื่องจากมีภูมิฐานะต่างกัน และปัญหาด้านนักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกัน มีปัญหาในการปรับตัวและการเรียนร่วมกัน ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย

ฉ. ปัญหาทั่ว ๆ ไป ของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้บริหารเห็นว่าในแต่ละปีการศึกษาโรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกนักเรียนใหม่ตามเกณฑ์ที่ต้องการได้ ปัญหาการขาดห้องประชุมที่ได้มาตรฐาน เพื่อการจัดประชุมอบรมให้แก่ชุมชน เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนปัญหาการที่ครูย้ายกันมากในแต่ละปี ทำให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง

ปัญหาด้านที่มีนักเรียนขาดแคลนและยากจนในโรงเรียนและ และปัญหาการศึกษา หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญแก่สถานภาพของโรงเรียนน้อยเกินไป เป็นปัญหามาก สำหรับปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการศึกษาที่โรงเรียนอยู่ห่างไกล มากเกินไปทำให้การคมนาคมไม่สะดวก ปัญหาการศึกษาที่ประชาชนเห็นความสำคัญของการเรียน การสอนวิชาอิสลามและภาษาอาหรับรวมทั้งการประกอบศาสนกิจมากเกินไป ปัญหาการศึกษาที่ขาดแคลนของนักเรียนและครูมีผลต่อการเรียนการสอน ปัญหาการศึกษาที่ครูแบ่งกัน เป็นกลุ่มทำให้ ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ปัญหาการศึกษาบรรจุแต่งตั้ง และโอนย้ายครูโดยขาดการ พิจารณาคุณสมบัติพิเศษ เช่น ความรู้ ความเข้าใจในศาสนาอิสลามหรือวัฒนธรรมประเพณี ของมุสลิม ผู้บริหาร เห็นว่าปัญหา เรื่องบ้านพักครูมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ และท้ายที่สุด ปัญหาการศึกษาสถานที่ประกอบศาสนกิจภายในโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร เห็นว่า เป็นปัญหาน้อย

1.4 แนวทางการแก้ปัญหาความคิดเห็นของผู้บริหาร

ปัญหาด้านหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ด้าน บุคลากรทางด้านวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับไม่มีความรู้ความ เข้าใจในวิชาการศึกษา ที่ดีพอ ผู้บริหาร เสนอแนวทางการแก้ปัญหา คือ ต้องอบรมเทคนิควิธีการสอนให้แก่ครูผู้สอน ศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ

ส่วนปัญหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับที่จัดขึ้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ต่อเนื่องกันทำให้ไม่สามารถวัดระดับความรู้ของนักเรียน ได้ ผู้บริหาร เสนอแนวทางการแก้ปัญหาคือต้องปรับปรุง เพิ่ม เติม เนื้อหาวิชาศาสนาอิสลามและ ภาษาอาหรับ

ปัญหาด้านงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับจากกรมสามัญศึกษาไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนมีงานที่ต้องทำมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ จึงมีปัญหาค่าเนื่อง คือ ทำให้ ขาดแคลนบุคลากร (ครูอัตราจ้าง) แนวทางในการแก้ปัญหา คือ กรมสามัญศึกษาควรเพิ่ม เงินจัดสรรพิเศษให้กับอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และ กรมสามัญศึกษาควรบรรจุ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานหอพักนักเรียนประจำโดยตรง

ปัญหาด้านความร่วมมือที่ได้รับจากองค์กร หน่วยงานบางกลุ่ม ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากเกินไป ปัญหาผู้ประกอบการมีฐานะยากจน ไม่ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนได้ และปัญหาเนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงทำให้ เอกชน องค์กรต่าง ๆ ไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร ซึ่งปัญหานี้ ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าเดิม

1.5 ความต้องการทางการศึกษาของผู้บริหาร

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงาน เอกชนและสมาคมต่าง นั้น ผู้บริหารทั้งหมด (5 คน) ต้องการความช่วยเหลือทางการเงิน ผู้บริหารจำนวนรองลงมา (3 ใน 5 คน) ต้องการความช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์

การต้องการความช่วยเหลือจากราชการ ผู้บริหารทั้งหมด (5 คน) ต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน รองลงมา (4 ใน 5 คน) ต้องการความช่วยเหลือด้านบุคลากร

การต้องการความช่วยเหลือจากชุมชนและผู้ปกครอง ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ต้องการความช่วยเหลือทางการเงิน ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ต้องการความช่วยเหลือด้านค่าปรึกษาแนะนำ

สรุปได้ว่าผู้บริหารต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ทางด้านการเงิน เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นความต้องการด้านบุคลากร ความต้องการให้ช่วยด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสถานที่ และด้านค่าปรึกษาแนะนำตามลำดับ

ความต้องการทางการศึกษาด้านการดำเนินงานภายในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนหนึ่ง (2 คน) เห็นว่าควรยุบหอพักนักเรียน เพื่อที่จะนำงบประมาณมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่วนผู้บริหารอีก ส่วนหนึ่ง (2 คน) เห็นว่า ควรสนับสนุนด้านหอพักนักเรียนให้มากขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อความคล่องตัวในการจัดการทั่วไป ในขณะที่ผู้บริหารอีกส่วนหนึ่ง (1 คน) เห็นว่า เรียนวิชาสามัญ เป็นอย่างเดียวเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ

2. สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับ ครู - อาจารย์

2.1 สถานภาพทั่วไปของครู - อาจารย์

สถานภาพทั่วไปของครู - อาจารย์ สรุปได้ว่า ครู-อาจารย์ อิสลาม วิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นเพศหญิง (36 คน) มากกว่าเป็นชาย (27 คน) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (35 คน) รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม (28 คน)

ครูส่วนใหญ่ (40 คน) อยู่ในช่วงอายุ 30 - 40 ปี อันดับรองลงมา (13 คน) อยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี อันดับต่อมา (7 คน) อยู่ในช่วงอายุ 40 - 50 ปี และท้ายสุด (3 คน) อยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป

ครูส่วนใหญ่ (44 คน) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา (7 คน) มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี (6 คน) และท้ายสุด (5 คน) ไม่มีวุฒิทางครู

ครูส่วนหนึ่ง (27 คน) เคยเข้ารับการอบรมเรื่องศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม ประเพณีของชาวไทยมุสลิม สำหรับครูที่เคยเข้ารับการอบรมนี้ส่วนหนึ่ง (10 คน) ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ปานกลาง และรองลงมา (6 คน) ได้นำไปใช้มากที่สุด

ในเรื่องของการจัดการอบรมเรื่องศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวไทยมุสลิม ครูส่วนหนึ่ง (14 คน) เห็นว่า ควรจัดปานกลาง และครูส่วนน้อย (3 คน) เห็นว่า ควรจัดน้อย

ในการย้ายสถานที่ทำงาน ครู (39 คน) เคยย้ายสถานที่ทำงานมากกว่า ครู (24 คน) ไม่เคยย้าย ในกรณีที่เคยย้าย ครูส่วนใหญ่ (22 คน) เคยย้าย 1 ครั้ง และรองลงมา (9 คน) เคยย้ายมากกว่า 3 ครั้ง

ครูส่วนใหญ่ (45 คน) คิดว่า ถ้ามีโอกาสจะย้าย รองลงมา (9 คน) คิดว่าไม่ย้าย สำหรับครูที่จะย้ายส่วนหนึ่ง (21 คน) ให้เหตุผลในการขอย้ายว่า ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในการทำงาน และอีกส่วนหนึ่ง (6 คน) ย้ายเพื่อตำแหน่งย้ายตามวาระ

2.2 ปัญหาทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของ
ครู-อาจารย์

ก. ด้านเป้าหมาย และนโยบายการจัดตั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ไม่ชัดเจน ทำให้เป็นปัญหาในการจัดการศึกษาและบริหารโรงเรียนมาจนทุกวันนี้ ครู-อาจารย์ เห็นว่า เป็นปัญหามาก ส่วนนโยบายในการทำงานของโรงเรียนยังไม่กระจ่างชัดเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานได้ไม่ดี เป็นปัญหายุ่งยาก

ข. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ครู-อาจารย์ เห็นว่าปัญหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับที่มีการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นจากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปเป็นผลให้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ต้องทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่าครู-อาจารย์ ในโรงเรียนอื่น ๆ ปัญหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่อเนื่องกันทำให้ไม่สามารถวัดระดับความรู้ของนักเรียนได้ และปัญหาด้านการขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ และการที่บุคลากรทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาการศึกษาที่ติดต่อ เป็นปัญหายิ่ง

ค. ด้านความช่วยเหลือร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ครู-อาจารย์ เห็นว่าเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน เป็นผลให้ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ เป็นปัญหามาก ส่วนปัญหาที่ว่า อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงทำให้เอกชน องค์กรต่าง ๆ ไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร เป็นปัญหายิ่งสุดท้ายมีปัญหาเรื่ององค์กร หน่วยงานบางกลุ่ม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากเกินไป เป็นปัญหาน้อย

ง. ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน ครู-อาจารย์ เห็นว่า ปัญหาในการทำงานร่วมกันของครู เนื่องมาจากการนับถือศาสนาต่างกัน ปัญหาของนักเรียนที่อยู่หอพักมีปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากมีภูมิลาเนาต่างกัน และปัญหาของครูที่ชอบแบ่งเป็นกลุ่มทำให้ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นปัญหายิ่ง ส่วนปัญหาด้านความประพฤติกของครู ไม่เป็นที่

นับถือศรัทธาและไม่เป็นตัวอย่างของนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น ปัญหาด้านการนับถือศาสนาอิสลามต่างกันของครูและนักเรียน เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน และปัญหาของนักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกัน เป็นปัญหาในการปรับตัวและการทำงานร่วมกันนั้น ครู-อาจารย์ เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย

จ. ปัญหาของครูในกรณีที่ย้าย มีสาเหตุจากปัญหาการคมนาคมไม่สะดวก

ปัญหาด้านการนับถือศาสนาต่างกันของครู ปัญหาส่วนตัวในการทำงาน ปัญหานโยบายในการทำงานของโรงเรียนไม่ชัดเจน ปัญหาที่โรงเรียนมีงานมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่ว ๆ ไป ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นนี้ ครู-อาจารย์ เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง

ฉ. ปัญหาทั่ว ๆ ไปภายในโรงเรียน ปัญหาที่ครู-อาจารย์ยังเห็นว่าเป็นปัญหาระดับมาก

คือ ปัญหาที่มีนักเรียนยากจนและขาดแคลนมาก ปัญหาที่โรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกตามเกณฑ์ได้ ปัญหาที่กรมสามัญหรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องยังให้ความสำคัญกับสถานภาพของโรงเรียนน้อยเกินไป ส่วนปัญหาระดับปานกลางคือ ปัญหาด้านประชาชน ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ รวมทั้งการประกอบศาสนกิจมากเกินไป ปัญหาการเรียนการสอนเนื่องจากถือศีลอดของครูและนักเรียน ปัญหาที่นักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีเนื่องจากเรียนวิชาศาสนาและภาษาอาหรับควบคู่ไปกับวิชาสามัญ ปัญหาที่โรงเรียนใช้เวลาในแต่ละวันประกอบศาสนกิจมากเกินไป ปัญหาการบรรจุแต่งตั้ง โอนย้ายครูขาดการพิจารณาในคุณลักษณะพิเศษ เช่น ความรู้ ความเข้าใจในศาสนาอิสลาม วัฒนธรรมประเพณีของมุสลิม ส่วนปัญหาการขาดสถานที่ในการประกอบศาสนกิจนั้น ครู-อาจารย์ เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับนักเรียน

3.1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน

สถานภาพทั่วไปของนักเรียน สรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ (6%) เป็นชาย รองลงมา (40%) เป็นหญิง ด้านการนับถือศาสนา นักเรียนส่วนใหญ่ (79%) นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมา (21%) นับถือศาสนาพุทธ

นักเรียนจำนวนมากที่สุด (28%) ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รองลงมา (20%) ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รองลงมา (17%) ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รองลงมา (13%) ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รองลงมา (12%) ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และท้ายสุด (10%) ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านผลการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ (66%) มีผลการเรียนในระดับคะแนน 2 และจำนวนน้อย (1%) ได้รับความคะแนนระดับต่ำกว่า 1

สำหรับเหตุผลอันดับแรกในการเข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย นั้น นักเรียนส่วนหนึ่ง (38%) ให้เหตุผลว่าสนใจวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ รองลงมา (29%) ให้เหตุผลว่าเป็นความประสงค์ของผู้ปกครอง

ด้านการพักอาศัย นักเรียนส่วนใหญ่ (68%) อยู่กับบิดามารดา และส่วนน้อย (9%) พักอยู่หอพักของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

3.2 สภาพทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตามความคิดเห็นของนักเรียน

สภาพด้านการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่ (47%) ให้ความสนใจ และตั้งใจเรียนวิชาสามัญ รองลงมา (22%) ให้ความสนใจและตั้งใจเรียนในวิชาศาสนาอิสลาม และวิชาชีพ ส่วนเหตุผลที่นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจเรียน คือ นักเรียนส่วนหนึ่ง (55%) เห็นว่าเป็นเรื่องมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อ รองลงมา (28%) เห็นว่ามีความรู้มีบ้างทำให้ตั้งใจเรียน

ด้านความต้องการการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ นักเรียนส่วนหนึ่ง (53%) เห็นว่าเนื้อหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ตรงกับความต้องการบางเรื่อง รองลงมา (42%) เห็นว่าเนื้อหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับตรงกับความต้องการของนักเรียนทั้งหมด

ด้านผลของการ เรียนวิชาศาสนาอิสลามในโรงเรียนที่มีผลต่อจิตใจนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ (65%) เห็นว่าการ เรียนวิชาศาสนาอิสลามทำให้มีการรักศรัทธาพระเจ้ามากขึ้น รองลงมา (45%) เห็นว่า ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

ด้านวิธีการเรียนการสอนของครู นักเรียนส่วนใหญ่ (53%) เห็นว่าครูมีวิธีการเรียนการสอนแบบบอกให้เขียนหรือจด และส่วนน้อย (1%) เห็นว่าใช้วิธีการสอบบทบาทสมมุติหรือแสดงละคร

ด้าน เหตุผลที่นักเรียนคิดว่าจะทำให้ นักเรียนเรียนดีขึ้น นักเรียนส่วนหนึ่ง (57%) เห็นว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้นถ้านักเรียนขยันมากขึ้น สนใจการเรียนมากขึ้น รองลงมา (38%) เห็นว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น ถ้าครูผู้สอนมีวิธีการเรียนการสอนที่น่าสนใจ

ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ (76%) มีเพื่อนสนิทต่างศาสนา มากกว่า 3 คนขึ้นไป ส่วนน้อย (19%) มีเพื่อนสนิทต่างศาสนาจำนวน 1-2 คน ส่วนด้านลักษณะของเพื่อนสนิทที่นักเรียนคบ นักเรียนส่วนใหญ่ (90%) เห็นว่า เพื่อนสนิทที่นักเรียนคบ นับถือศาสนาใดก็ได้ดำเนินชีวิต

3.3 ปัญหาทางการศึกษา ของ อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียน

ปัญหาทางด้าน การเรียนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ นักเรียนเห็นว่าภาษาทางธรรม เรียนเข้าใจยาก เป็นปัญหากลาง ส่วนทางด้านเนื้อหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับไม่เหมาะสมกับเวลา เช่น ให้เวลาน้อยหรือมากเกินไป วิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ความจำ มากกว่าการนำไปประพฤติกฎปฏิบัติ เนื้อหาวิชาอิสลามและภาษาอาหรับ มีมากเกินไป ขาดวัสดุสื่อการสอนในการเรียนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ และโรงเรียนไม่มีแหล่งความรู้ให้นักเรียนค้นคว้า เพิ่มเติมจากห้องสมุดเหล่านี้ เป็นปัญหาน้อย

ส่วนปัญหาด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน ของนักเรียนกับบุคคลอื่น ๆ อาทิเช่น ครูที่นับถือศาสนาต่างกัน ไม่ให้ความสนใจหรือเอาใจใส่นักเรียน การที่ครู-อาจารย์มีงานมากจนทำให้ไม่มีเวลาที่จะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ นักเรียน ครูที่ต่างศาสนา กันไม่เข้าใจ วัฒนธรรม นิยม ประเพณีและวัฒนธรรมของนักเรียน เป็นปัญหาน้อย และการที่นักเรียนไม่นับถือ และศรัทธาครู เนื่องจากต่างศาสนา กัน อีกทั้งการนับถือศาสนาต่างกัน เป็นอุปสรรคในการทำงาน ร่วมกับเพื่อนนักเรียนต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นปัญหาน้อยที่สุด สรุปได้ว่าความแตกต่างทางด้านศาสนาไม่เป็น ปัญหาในด้านการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกันของนักเรียน

3.4 ความต้องการทางการศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน

เมื่อจบการศึกษาจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย นักเรียนส่วนหนึ่ง (37%) ต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา รองลงมา (25%) ต้องการเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษา

ความต้องการด้านให้โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น นักเรียนส่วนใหญ่ (87%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

ส่วนความต้องการทางด้านการศึกษา นักเรียนส่วนหนึ่ง (53%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับอย่างเดียวเพื่อที่จะได้เป็นคนดี และปฏิบัติศาสนกิจ ได้ถูกต้อง และจำนวนรองลงมา (36%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาสามัญอย่างเดียว เพื่อความ เป็นเลิศทางวิชาการ

ส่วนทางด้านความต้องการบริการจากโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ (70%) ต้องการ น้ำดื่มสะอาด รองลงมา (58%) ต้องการอุปกรณ์กีฬา

4. สรุปการวิจัยเกี่ยวกับผู้ปกครอง

4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง

สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครอง สรุปได้ว่า ผู้ปกครองจำนวนมากที่สุด (44%) อยู่ในช่วง อายุ 40-50 ปี รองลงมา (31%) อยู่ในช่วงอายุ 30-40 ปี รองต่อมา (21%) อยู่ในช่วง อายุ 50-60 ปี และส่วนน้อย (4%) อยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป

ด้านสถานภาพทางครอบครัว ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (87%) อยู่รวมกันสามีภรรยา และส่วนน้อย (6%) หย่าร้าง ส่วนระดับการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (53%) จบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และส่วนน้อย (1%) จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ทางด้านอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (61%) มีอาชีพรับจ้าง และส่วนน้อย (1%) ทำงานบริษัทเอกชน

ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนหนึ่ง (25%) มีรายได้เฉลี่ย 2001-3000 บาทต่อเดือน รองลงมา (21%) มีรายได้มากกว่า 5000 บาทขึ้นไป ส่วนรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนหนึ่ง (28%) ใช้จ่าย 1001-2000 บาท รองลงมา (25%) ใช้จ่าย 2001-3000 บาทต่อเดือน จะเห็นว่ารายได้และรายจ่ายต่อเดือนของผู้ปกครอง เหลือไม่มากนัก

ผู้ปกครองส่วนหนึ่ง (52%) ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด รองลงมา (40%) นาน ๆ จึงไปปฏิบัติศาสนกิจ และน้อยที่สุด (8%) ไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติศาสนกิจ

4.2 สภาพทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ด้านการเรียนการสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (31%) มีบุตรที่กำลังศึกษาจำนวน 3 คน รองลงมา (28%) มีจำนวนบุตรที่กำลังศึกษาจำนวน 2 คน และส่วนน้อย (8%) มีบุตรที่กำลังศึกษามากกว่า 5 คน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (72%) มีบุตรที่ศึกษาอยู่ในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 10 คน และส่วนน้อย (1%) มีบุตรที่ศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 4 คน และมากกว่า 5 คน ส่วนด้านสถานที่พักของบุตร ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (91%) มีบุตรหลานเดินเรียน ในขณะที่ส่วนน้อย (9%) บุตรหลานอยู่หอพักของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ด้านการเลือกแผนการเรียน ส่วนใหญ่ (73%) บุตรเป็นผู้เลือกแผนการเรียนเอง ส่วนน้อย (2%) ผู้ปกครองเป็นผู้เลือกแผนการเรียนให้

ด้าน เหตุผลในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (49%) เห็นว่าเป็นโรงเรียนที่สอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ รองลงมา (36%) เห็นว่าประหยัดเพราะอยู่ใกล้บ้าน และส่วนน้อย (2%) เพราะว่าได้รับทุนการศึกษา

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (73%) เห็นว่าวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับที่โรงเรียนเปิดสอนเพียงพอแล้ว และส่วนน้อย (27%) เห็นว่าไม่เพียงพอ

ในกรณีที่อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ไม่มีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (70%) ก็ยังคงส่งบุตรหลานเข้าศึกษา และส่วนน้อย (30%) เห็นว่าจะไม่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษา

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (86%) เห็นด้วยกับโรงเรียนในกรณีที่โรงเรียนนำวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับเข้าบรรจุในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และไม่เห็นด้วยในส่วนน้อย (14%)

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (76%) พอใจในผลการเรียนของบุตรหลาน และรองลงมา (24%) ยังไม่พอใจในผลการเรียนของบุตรหลาน

4.3 ความร่วมมือของผู้ปกครอง

ในทางด้านการได้พบผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (67%) ได้พบผู้บริหาร ครู-อาจารย์ นาน ๆ ครั้ง รองลงมา (24%) ไม่ได้พบเลย และส่วนน้อย (9%) ได้พบกันบ่อยครั้ง

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (69%) ได้รับการแจ้งผลการเรียนสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา ส่วนน้อย (10%) ไม่เคยได้รับเลย

ส่วนด้านการรับทราบการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (68%) ทราบจากหนังสือที่โรงเรียนแจ้งให้ทราบ รองลงมา (31%) ทราบโดยบุตรหลานบอกปากเปล่า และส่วนน้อย (11%) จากครูและผู้บริหารประชุมชี้แจงให้ฟังในวันศุกร์

ในกรณีที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (60%) จะช่วยเมื่อมีโอกาส และรองลงมา (40%) จะช่วยเหลือด้วยความเต็มใจทุกครั้ง

ในกรณีที่ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากขึ้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (60%) เห็นว่าถ้าโรงเรียนสามารถสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา (47%) ถ้าโรงเรียนนำแนวคิดและข้อเสนอแนะจากประชาชนมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียน ในส่วนที่น้อย (6%) ถ้าโรงเรียนสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับอย่างเดียว

4.4 ความต้องการทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ด้านความต้องการในการให้การศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (66%) ต้องการส่งเสียบุตรให้เรียนจนถึงขั้นสูงสุดที่จะเรียนได้ และส่วนน้อย (14%) ต้องการให้บุตรชวนชวยเรียนด้วยตนเองหากต้องการเรียนสูงขึ้นไป

เมื่อบุตรหลานจบการศึกษาจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยแล้ว ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (44%) จะให้เรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย รองลงมา (31%) ให้เรียนต่อระดับอาชีวศึกษา และส่วนน้อย (6%) ส่งเรียนต่อด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ณ ต่างประเทศ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (62%) ต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ (ส่วนน้อย 2%) ต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพเกษตรกร

ด้านความต้องการทางการศึกษาจากโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (87%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และส่วนน้อย (13%) ไม่ต้องการ ในส่วนของความต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาสามัญอย่างเดียว เพื่อที่จะมีความเข้มทางวิชาการ และสอบเรียนต่อได้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (67%) ไม่ต้องการเช่นนั้น ในขณะที่ส่วนน้อย (33%) ต้องการให้เปิดสอนวิชาสามัญอย่างเดียว สำหรับการเปิดสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับอย่างเดียว เพื่อบุตรหลานจะได้เป็นคนดี มีความรู้ ปฏิบัติศาสนกิจได้ถูกต้องนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (70%) ไม่ต้องการ ในขณะที่ส่วนน้อย (30%) ต้องการ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (91%) เห็นว่าหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนเหมาะสม ส่วนน้อย (9%) เห็นว่าไม่เหมาะสม

ความต้องการการบริการจากโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (53%) เห็นว่าโรงเรียนควรจัดให้มีผู้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนในท้องถิ่น จำนวนรองมา (42%) เห็นว่าโรงเรียนควรจัดทำหนังสือเผยแพร่กิจกรรม ผลงานของนักเรียนให้ประชาชนทราบ ส่วนในด้านการบริการพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (50%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาชีพทั่วไป และสอนคุณธรรมและจริยธรรม เพิ่มมากขึ้น รองลงมา (37%) ต้องการให้โรงเรียน เปิดบริการกวดวิชาเพื่อเข้ามหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้แบ่ง เป็น 5 ด้าน ดังนี้คือ

1. อภิปรายผล เกี่ยวกับสภาพทั่วไป
2. อภิปรายผล เกี่ยวกับสภาพทางการศึกษา
3. อภิปรายผล เกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษา
4. อภิปรายผล เกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา
5. อภิปรายผล เกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครอง

1. อภิปรายผลจากการวิจัยเกี่ยวกับสภาพทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้งหมดเป็นชาย (5 คน) ครูเป็นหญิง (36 คน) มากกว่าชาย 27 คน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การทำงานในสังกัดไทยนั้น ผู้ชายได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำหญิง แต่ในด้านผู้ปฏิบัติงานสอนนั้นอาจมีการปฏิบัติงานได้ไม่แตกต่างกัน

ด้านการนับถือศาสนา ผู้บริหาร(3 คน) นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมา (2 คน) นับถือศาสนาพุทธ ในขณะที่ครูจำนวนมากกว่า(35 คน) นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา (28 คน) นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งในการนับถือศาสนานี้จะเห็นว่าผู้บริหาร ครู นับถือทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ในจำนวนใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาที่ดั่งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488

ในตอนแรกนั้น ผู้บริหารและครูเป็นมุสลิมทั้งหมด แต่เมื่ออิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โอนเข้าสังกัดกรมสามัญศึกษาในปีพุทธศักราช 2494 ดังนั้น จึงมีผู้บริหาร ครู-อาจารย์ จากกรมสามัญศึกษา จากการบรรจุแต่งตั้ง จากการโอนย้าย ที่นับถือ ศาสนาพุทธเข้ามาปะปนในโรงเรียนด้วย

นักเรียนส่วนใหญ่ (79%) นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนน้อย (21%) นับถือศาสนาพุทธ การที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าศาสนาพุทธนั้น อาจเป็นผลมาจากที่อิสลามวิทยาลัยตั้งอยู่ในชุมชนมุสลิม อีกทั้งมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับด้วย ในตอนแรกนั้นบุคคลที่จะเข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยต้องเป็นมุสลิม แต่เมื่อโรงเรียนโอนเข้าสังกัดกรมสามัญศึกษา จึงมีการรับนักเรียนทุกศาสนาเข้าเรียนได้ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีนักเรียนไทยพุทธเข้ามาเรียนด้วย

ด้านผู้บริหาร (3 คน) อยู่ในช่วงอายุ 40 - 50 ปี รองลงมา (อย่างละ 1 คน) อยู่ในช่วงอายุ 30 - 40 ปี และ 50 ปีขึ้นไป สำหรับครูส่วนใหญ่ (40 คน) อยู่ในช่วงอายุ 30 - 40 ปี และน้อยที่ (3 คน) อยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผู้บริหารมีอายุมากกว่าครู อาจเป็นเพราะการจะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า เพื่อที่จะบริหารงานภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหาร (2 คน) เข้ามาบริหารโรงเรียน อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นเวลา 1 - 5 ปี และต่ำกว่า 1 ปี ก็มี ส่วนน้อย (1 คน) บริหารอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาของรัฐที่ผู้บริหารต้องสับ เปลี่ยน โยกย้าย หรือเลื่อนชั้นตามวาระ ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีจำนวนผู้ที่เข้ามาบริหารอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยน้อย

ด้านวุฒิการศึกษา บริหารส่วนใหญ่ (5 คน) มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนครูส่วนใหญ่ (44 คน) มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จะเห็นว่าในปัจจุบัน ครูผู้สอนจะมีวุฒิการศึกษา สูงกว่าในอดีต เนื่องมาจากระบบการศึกษาได้ เอื้ออำนวยในการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารและครูจึงมีวุฒิการศึกษา ในระดับปริญญาตรีกันส่วนมาก

ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่ (53%) จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้น อาจเป็นผลทำให้มีอาชีพรับจ้าง (61%) เนื่องจากมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ทั้งยังเป็นผลถึง รายได้ กล่าวคือ ผู้ปกครองจำนวนมากที่สุด (25%) มีรายได้อยู่ในช่วง 2,001 - 3,000 บาทต่อเดือน และเมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายต่อเดือน ผู้ปกครองจำนวนมากที่สุด (25%) มี รายจ่ายเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2,001 - 3,000 บาทต่อเดือน จะเห็นว่า สภาพทางเศรษฐกิจ ของผู้ปกครองอยู่ในภาวะพอดีไม่เหลือมากมายนัก

การปฏิบัติศาสนกิจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (52%) ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ซึ่งเคร่งครัดในศาสนามาก จึงทำให้มีโอกาสใน การปฏิบัติศาสนกิจ ในขณะที่ผู้ปกครองส่วนน้อย (8%) ไม่มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจเลย ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (61%) มีรายได้ต่อรายจ่าย ไม่เหลือมากมาย ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป ผิดเคือง จึงทำให้อิสลามมิทชนใช้เวลาในการทำงาน จนไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติศาสนกิจเท่าที่ควร

ครูอาจารย์ เพียง 27 คน เคยเข้ารับการอบรมศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม ประเพณี ของชาวไทยมุสลิม เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจ และปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ด้านการย้ายสถานที่ทำงาน ครูจำนวน 39 คน จาก 63 คน เคยย้ายสถานที่ทำงาน มากกว่า 1 ครั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาของรัฐ ที่มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนประจำปี ดังนั้น ครูจึงมีการย้ายกันมาก ซึ่งครูส่วนใหญ่ (45 คน) ต้องการย้ายโดยให้เหตุผลว่าต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิสลาม วิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ดังนั้นในการโอนย้าย สับเปลี่ยน หรือบรรจุแต่งตั้งครู อาจขาดการพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เช่น มีนักเรียนมุสลิมมาก โรงเรียนมีงานต้องทำมาก เช่น มีงานหอพัก สำหรับนักเรียนมุสลิม ฯลฯ อีกทั้งมีความหลากหลายในโรงเรียน เช่น มีครูที่นับถือศาสนาพุทธ จำนวนใกล้เคียงกับครูที่ นับถือศาสนาอิสลาม มีนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมากกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และยัง ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องศาสนาวัฒนธรรมประเพณี จึงทำให้ครูขอย้ายเป็นจำนวนมาก โดยให้เหตุผลว่าต้องการเปลี่ยนบรรยากาศในการทำงานมากที่สุด ดังนั้น เรื่องนี้จึงเป็นเรื่อง ที่ควรพิจารณามากที่สุดข้อหนึ่ง

ด้านข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน นักเรียนจำนวนมากที่สุด 66% มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2 ซึ่งอยู่ระดับปานกลาง

นักเรียนจำนวนมากที่สุดให้เหตุผลว่า(38%) เข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพราะสนใจศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม อีกทั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ส่วนนักเรียนส่วนน้อย (6%) เข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพราะได้รับทุนการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ได้ทุนการศึกษาจะได้รับบริการอาหารและที่พักจนจบการศึกษา ซึ่งต้องใช้งบประมาณจากรัฐเป็นจำนวนมาก แต่เงินงบประมาณที่โรงเรียนได้จากรัฐนั้นไม่เพียงพอที่จะบริการให้นักเรียนส่วนมากได้ จึงเป็นผลให้นักเรียนที่เข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเพราะได้รับทุนการศึกษามีจำนวนน้อย

ด้านที่พักอาศัย นักเรียนส่วนใหญ่ (68%) พักอยู่กับบิดา-มารดา และส่วนน้อย (9%) อยู่หอพักของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการด้านหอพักนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษามีขั้นตอนมาก กล่าวคือ ผู้ที่อยู่หอพัก คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีใบรับรอง ความประพฤติจากสถานศึกษาเดิม และเป็นมุสลิมที่อยู่ใน 14 จังหวัด ภาคใต้ด้วย อีกทั้งต้องใช้งบประมาณจากรัฐมาก จึงทำให้นักเรียนพักอาศัยอยู่กับบิดามารดามากกว่าอยู่หอพักของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

2. อธิบายผลจากการวิจัยเกี่ยวกับสภาพทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารทั้งหมด มีความคิดเห็นในเรื่องเป้าหมายของการศึกษา คือ เน้นความรู้พื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพเพื่อที่นักเรียนจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

ในเรื่องจุดหมายของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เมื่อนักเรียนจบการศึกษา แล้วนั้น ผู้บริหารทั้งหมด เห็นว่านักเรียนควรสามารถประกอบอาชีพได้ จะเห็นว่าเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาคตามความคิดเห็นของผู้บริหารสอดคล้องกัน

ผู้บริหารส่วนใหญ่ (4 คน) มีความเห็นว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย สนองต่อความต้องการทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ รวมทั้งการประกอบศาสนกิจ ในขณะที่ผู้บริหารส่วนน้อย (1 คน) เห็นว่า อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ยังไม่สนองความต้องการทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิม เพราะมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับน้อยเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับเพิ่มจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 จำนวน 5 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2528 จำนวน 2 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน (เอกสารโครงการพัฒนาอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย 2531 : 5) ซึ่งอาจไม่เพียงพอในการศึกษาต่อด้านอิสลามศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผู้บริหารอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยทั้งหมดให้ความสำคัญกับอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้วยเหตุผลที่ว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาของรัฐ แห่งเดียวที่จัดโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ เป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดตั้งขึ้น เพื่อคนไทยมุสลิม ศึกษาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เป็นสถานศึกษาที่แสดงให้ทั้งโลก เห็นว่าประเทศไทยมีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา และให้โอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน อีกทั้งเป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะเด่นหลายประการ เช่น งานหอพัก เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารจึง ให้ความสำคัญกับอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ผู้บริหารส่วนหนึ่ง (2 คน) เห็นว่า หลักสูตร (เนื้อหา) วิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เหมาะสมครอบคลุม วัตถุประสงค์การเรียนรู้ดีแล้ว ในขณะที่ผู้บริหารอีกส่วนหนึ่ง (2 คน) เห็นว่า หลักสูตร (เนื้อหา) วิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ไม่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และวัยของนักเรียน การที่ผู้บริหาร มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกันนี้อาจเป็น เพราะมีจำนวนผู้บริหารที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธ

ในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน ผู้บริหารที่เป็นมุสลิมอาจมองหลักสูตรได้กว้างขวางกว่าเนื่องจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านศาสนาและภาษาอาหรับ ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารที่นับถือศาสนาพุทธอาจมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาทางด้านศาสนาและภาษาอาหรับ ได้ไม่ดีพอที่จะบอกได้ว่าเนื้อหาวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เหมาะสมครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่เพียงใด

สำหรับผู้ปกครอง ในเรื่องของความคิดเห็นต่อการเปิดการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (73%) เห็นว่าการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับที่จัดสอนในโรงเรียนเพียงพอแล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน และ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน ในมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งมีการประกอบศาสนกิจทุกกลางวัน และประกอบศาสนกิจร่วมกับชุมชนในทุกวันศุกร์ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครอง เห็นว่าการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นเพียงพอแล้ว ส่วนความเห็นในการนำวิชาศาสนาและภาษาอาหรับบรรจุในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (86%) เห็นด้วยในการนำวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับบรรจุในหลักสูตรของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับมาก ดังที่สุชาติ โมโก (2517 : 85) ว่า

เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้เรื่องศาสนา เพราะศาสนาเป็นศูนย์การเคารพบูชา และมีพลังที่จะชักนำในการเปลี่ยนค่านิยมและจุดมุ่งหมายจัดระบบหน้าที่ที่ปทัสถานสังคมกับกำหนดโครงสร้างของความเข้าใจความหมายซึ่งมนุษย์ต้องการในการดำรงอยู่ในโลกนี้

เรื่องสภาพงบประมาณ ผู้บริหารเห็นว่างบประมาณที่ใช้ภายในโรงเรียนขาดแคลนมาก และเห็นว่า ควรดำเนินการหางบประมาณด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ จากสมาคมผู้ปกครองและครู จากสมาคมนักเรียนเก่า ขอจากมุสลิมที่มีฐานะทางการเงินดี ผู้วิจัยเห็นว่า การที่งบประมาณที่ใช้ในโรงเรียนขาดแคลนมาก เนื่องมาจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

มีงานพิเศษที่จะต้องทำมากกว่าโรงเรียนอื่น เป็นเหตุให้ขาดงบประมาณที่ใช้จ่าย ดังนั้นจึงต้องหาทุนมาดำเนินการในโรงเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ทุนดำเนินการในโรงเรียนส่วนใหญ่ (100%) ได้จากเงินบำรุงการศึกษา และจากกรมสามัญศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จึงได้งบประมาณมาดำเนินการภายในโรงเรียน อีกทั้งเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ดังนั้นนักเรียนจึงต้องเสียค่าบำรุงการศึกษาใช้ในการดำเนินการดำเนินงานภายในโรงเรียน

ทางด้านการประชาสัมพันธ์ ให้บุคคลต่าง ๆ รับทราบการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารทั้งหมดเห็นว่าควรประชาสัมพันธ์ผ่านโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการประชาสัมพันธ์ผ่านโรงเรียนนั้น เป็นการกระจายสู่ผู้ปกครองและชุมชนโดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากนัก และผู้บริหารส่วนน้อยเห็นว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และหนังสือ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการประชาสัมพันธ์ผ่าน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และหนังสือนั้นมีหลายขั้นตอน และอาจเสียงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ก็เป็นได้ ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลายด้าน อาจได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่ง ภิญญู สาธิต (2516 : 315) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่าเป็นการ เสนอรายงานให้ประชาชนทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นการสร้างความ เชื่อถือ ความมั่นใจ และความนิยมที่มีต่อโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน และสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามาช่วยเหลือ เกื้อกูลกิจการ เกี่ยวกับการศึกษา ของโรงเรียนทั้งในด้านการเงิน วัสดุ แรงงาน และกำลังใจ

ด้าน เหตุผลในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้ปกครองส่วนหนึ่ง (49%) ให้เหตุผลในการส่งบุตรหลาน เข้าโรงเรียนนี้ก็ เพราะ เห็นว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นโรงเรียนที่สอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับควบคู่ไปกับวิชาสามัญ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมุสลิม จึงเห็นความสำคัญของการ เรียนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ควบคู่กับวิชาสามัญ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาคือ

ในกรณีที่มีแม้อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ไม่มีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (70%) ก็จะไม่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าประหยัด เพราะอยู่ใกล้บ้าน การคมนาคมสะดวก อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครองอาจไม่ดีด้วยก็เป็นได้

ด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนจำนวนมากที่สุดให้ความสนใจและตั้งใจเรียนในวิชาสามัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนวิชาสามัญมีประโยชน์ในการศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนจำนวนรองลงมา (22%) สนใจในวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม อีกทั้งมีความรู้ในด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เป็นพื้นฐานเดิมอยู่

ด้านวิธีการสอนของครู นักเรียนส่วนหนึ่ง (53%) เห็นว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบบอกให้เขียนหรือจด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์มีงานที่ต้องทำมากกว่าครู - อาจารย์โรงเรียนอื่น เช่น มีงานหอพักประจำ งานการสอนศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับ ฯลฯ จึงเป็นผลให้ครูต้องใช้วิธีการสอนแบบบอกให้เขียนหรือจด เพราะไม่คงใช้เวลาในการเตรียมการสอนเหมือนวิธีอื่น ๆ

ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ (76%) มีเพื่อนสนิทต่างศาสนาจำนวนมากกว่า 3 คนขึ้นไป ทั้งนี้เป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนมุสลิม และนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธเรียนร่วมกัน อีกทั้งยังมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน ดังนั้นนักเรียนจึงมีเพื่อนสนิทต่างศาสนาที่ถูกต้องและชอบพอนิสัยกันได้

3. อภิปรายผลเกี่ยวกับปัญหาการศึกษา

ก. ปัญหาด้านเป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้บริหารและครูเห็นว่านโยบายการจัดตั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยไม่ชัดเจนทั้งในระดับรัฐกระทรวง กรม ทำให้เป็นปัญหามากในการจัดการศึกษาและบริหารโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดตั้งขึ้นในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่พยายามจะเกื้อหนุนศาสนาอิสลามโดยใช้มาตรการการประสมประสานชนกลุ่มน้อย

(ไพฑูริย์ คัช เซ่ 2527 : 206) เพื่อลดกระแสความขัดแย้งที่อาจนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดน
 ดังนั้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช
 2488 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คุ้มครองและอุปถัมภ์ในกิจการศาสนาของชาวไทยมุสลิม
 พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันขึ้นหลายระดับ เพื่อทำหน้าที่เชื่อมประสาน
 ระหว่างประชาคมมุสลิมกับรัฐบาล ส่วนสถาบันการศึกษานั้น รัฐบาลให้ตั้งชื่อสถาบัน ว่า
 "อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" มีการกำหนดหลักสูตรทางศาสนาอิสลามไว้ด้วย
 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้จะได้รับพระราชทานทุนการศึกษาไปประกอบพิธีฮัจญ์
 และศึกษาเพิ่มเติม ณ เมือง เมกกะ การมีสถาบันการศึกษานี้เพื่อจงใจให้ชาวไทยมุสลิม
 ที่ยังลังเลใจในการส่งบุตรหลาน เข้ารับการศึกษานในสถาบันการศึกษาของรัฐหมด
 ความลังเลใจในการส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาน ในสถาบันการศึกษาของรัฐ
 (ปิยนาด บุนนาค 2531 . 24) การที่รัฐจัดตั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตาม
 บัญชีของมาตรา 4 แห่ง พรบ. ว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พ.ศ. 2488 ดร.สุรินทร์
 พิศสุวรรณ ได้วิจารณ์ไว้ว่า การตั้งสถาบันการศึกษาขึ้นตามพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นมาตรการ
 ระยะสั้น เพื่อแก้ปัญหาการแบ่งแยกดินแดนทางภาคใต้ที่รัฐบาลภายใต้คำแนะนำของผู้นำมุสลิม
 บางคนในส่วนกลางเป็นผู้กำหนดขึ้น ยังไม่เป็นมาตรการที่ละเอียดลึกซึ้งเพียงพอ (สุรินทร์
 พิศสุวรรณ 2525 : 12) ดังนั้นอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน
 การศึกษาที่รัฐจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488
 แต่จะให้จัดการศึกษาระดับใด หลักสูตรใด ไม่มี พรบ. หรือระเบียบใด ๆ ระบุไว้ (เอกสาร
 โครงการพัฒนาอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 2532 : 4)

จากเดิมที่อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จัดตั้งในปี พ.ศ. 2493 สังกัด
 กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ เปิดรับเฉพาะนักเรียนชายที่สำเร็จการศึกษามัธยม 6
 เข้าศึกษาตามหลักสูตร กำหนดเวลาศึกษา 5 ปี แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนต้นเรียน 2 ปี
 ตอนปลายเรียน 3 ปี วิชาที่เปิดเรียนในหลักสูตรมีวิชาการศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ
 ภาษาขะลายุ และความรู้ทั่วไป เทียบเท่าหลักสูตรอนุปริญญา ผู้เข้าศึกษาเรียกว่า "นิสิต"

จัดให้อยู่หอพักโดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนและค่าอาหารแต่อย่างใด และในปี พ.ศ. 2494 กระทรวงศึกษาธิการประกาศยกเลิกการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวเนื่องจากมีผู้สมัครเข้าศึกษาน้อย และใช้หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาแทน โดยให้มีการสอนวิชาการศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ และภาษามะลาญ ในปีนี้อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ได้ย้ายสังกัดจากกรมการศาสนาเป็นกรมสามัญศึกษา และได้เปิดรับนักเรียนหญิงเข้าเรียน ในปี พ.ศ. 2515 ในปี พ.ศ. 2521 ได้ยุบชั้นเรียน ป.5-ป.7 ตามหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย เริ่มใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ทุกระดับชั้นมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามศึกษา และภาษาอาหรับ 5 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็น 2.50 หน่วยการเรียนรู้ จะเห็นว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีเปลี่ยนแปลงตลอดมา อันเนื่องมาจากนโยบายในการจัดตั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยไม่ชัดเจนมาตั้งแต่ต้น ทั้งในระดับรัฐ กระทรวง กรม ทำให้เป็นปัญหาในการจัดการศึกษา และบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ถ้าให้นโยบายในการทำงานของโรงเรียนไม่กระจ่างชัดเท่าที่ควร และมีผลทำให้ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ปฏิบัติงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร ปัญหานี้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ เป็นว่าเป็นปัญหাপานกลาง ซึ่งทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย สังกัดกรมสามัญศึกษา ดังนั้นการทำงานภายในโรงเรียนจึงยึดนโยบายของกรมสามัญศึกษาในการทำงานของโรงเรียน ถึงแม้ว่านโยบายในการทำงานของโรงเรียนไม่ชัดเจนแต่ก็ยังมีนโยบายของกรมสามัญศึกษาเป็นแนวปฏิบัติอยู่ ดังนั้นครู-อาจารย์จึงเป็นว่าเป็นปัญหাপานกลาง

ข. ปัญหาด้านหลักสูตรการเรียนการสอนศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับ

ผู้บริหาร เห็นว่าการเรียนการสอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายไม่ต่อเนื่องกัน ทำให้ไม่สามารถวัดระดับความรู้ของนักเรียนได้ เป็นปัญหา การที่หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ต่อเนื่องกันนั้น เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ใช้เฉพาะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และยังไม่มียุทธศาสตร์การสอนศาสนาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการที่ผู้บริหาร เห็นว่าเป็นปัญหามากอาจ เป็น เพราะการมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เป็นลักษณะ แคน เฉพาะตัวของโรงเรียน เป็นผลงานด้านวิชาการที่จะเสริมให้โรงเรียน

เด่นได้ ดังนี้ผู้บริหารจึงเห็นว่าการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เป็นผลงานวิชาการด้านหนึ่งที่มีความสำคัญมากด้านหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารทุกคนควรรับผิดชอบงานวิชาการ เป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของโรงเรียน คือการให้บริการทางวิชาการ (อภิธรรมย์ ณ นคร 2517 : 43)

ส่วนปัญหาที่อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับเพิ่มมากขึ้นจากโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ เป็นผลให้ครู-อาจารย์ ต้องทำงานเพิ่มมากขึ้นนั้น ผู้บริหารและครู เห็นว่าเป็นปัญหากลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำงานในระบบราชการนั้น จะมีผู้รับผิดชอบงานในแต่ละฝ่าย และมีครูรับผิดชอบร่วมกันในแต่ละงาน จึงทำให้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ เป็นว่าเป็นปัญหากลาง

ส่วนการที่ ครู-อาจารย์ มุคฉากรทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ไม่มีความรู้และความเข้าใจในการศึกษาที่ดีพอ เป็นปัญหากลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมุคฉากรทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เป็นผู้มีความรู้ทางด้านศาสนาและภาษาอาหรับอย่างแท้จริง (อนุสารสนเทศอิสลามวิทยาลัย 2530 : 3) แต่มิได้จบการศึกษาด้านวิชาการศึกษาที่ด้วยจิตวิทยาการศึกษา และหรือวิชาที่ด้วยกระบวนการถ่ายทอด ดังนั้น ครู-อาจารย์ จึง เป็นว่าเป็นปัญหากลาง

ปัญหาด้านหลักสูตรการเรียนการสอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ นักเรียนเห็นว่าภาษาทางธรรมเรียนเข้าใจยาก เป็นปัญหากลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนนับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามเรียนอยู่ด้วยกัน ในขณะที่นักเรียนมุสลิมจะมีระดับพื้นฐานความรู้ด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับแตกต่างกันอยู่แล้ว อีกทั้งนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับเลย ดังนั้นนักเรียนจึงมีความเห็นว่า ภาษาทางธรรมนั้นเรียนเข้าใจยาก

ค. ปัญหาด้านงบประมาณ ผู้บริหารทั้งหมดเห็นว่า งบประมาณที่ใช้ภายในโรงเรียนขาดแคลนมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีงานที่ต้องทำเพิ่มมากขึ้น เช่น มีการเรียนการสอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการจ้างบุคลากรผู้มีความรู้ทางวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ และงานด้านหอพักซึ่งต้องใช้งบประมาณในการบำรุงดูแลซ่อมแซมหอพัก ฯลฯ ดังนั้นงบประมาณที่ได้รับจากกรมสามัญศึกษา จึงไม่เพียงพอในการดำเนินงานของโรงเรียน

ง. ด้านความช่วยเหลือร่วมมือ อันเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อน ผู้บริหารเห็นว่าเนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงทำให้เอกชน องค์กรต่าง ๆ ไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร เป็นปัญหาอีก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นสถานศึกษาของรัฐ ที่ตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม มุสลิมบางคนคิดว่าควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องสนับสนุน เพราะเป็นโรงเรียนของรัฐ (เอกสารโครงการพัฒนาอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 2532 : 10) ในขณะที่ครู-อาจารย์เห็นว่าการที่เอกชนไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร เป็นปัญหาปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาอีก ครู-อาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง เนื่องจากอาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องทำงานด้านบริหารและพัฒนาโรงเรียน ต้องรับผิดชอบสูงกว่า ครู-อาจารย์ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนและส่งเสริมการสอน

ในด้านความร่วมมือจากผู้ปกครอง ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนมากมีฐานะยากจนไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ เป็นปัญหาอีก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ที่เหลือจากรายจ่ายเพียงเล็กน้อย จึงเป็นผลให้ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนได้เต็มที่นัก

ในด้านความร่วมมือจากหน่วยงานบางกลุ่ม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น ผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากสังคมมุสลิมโดยทั่วไป เห็นว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตั้งขึ้นเพื่อเป็นการอุปถัมภ์และส่งเสริม

การศึกษาของมุสลิม จึงให้ความเอาใจใส่ ดูแล ความเคลื่อนไหวภายในโรงเรียนมากเป็นพิเศษ จึงก่อให้เกิดความไม่คล่องตัว ไม่อิสระในการบริหารงานที่จะกำหนดนโยบายต่าง ๆ (เอกสารโครงการพัฒนาอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 2532 : 10)

จ. ปัญหาด้านความสับสนในโรงเรียน ผู้บริหารเห็นว่าความประหลาดของครูไม่เป็นที่น่านับถือศรัทธาและไม่เป็นตัวอย่างที่ดีงามของนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น เป็นปัญหาปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีครู-อาจารย์ที่นับถือศาสนาพุทธมากกว่าครึ่งของจำนวนครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ถึงแม้ครูจะได้รับการอบรมศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม ประเพณี ของชาวมุสลิม (ตารางที่ 33, 34) แต่ครูก็ยังมีได้นำมาใช้ให้มากเท่าที่ควร ทั้งที่อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีนักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม อีกทั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยตั้งอยู่ในชุมชนมุสลิม ดังนั้น อาจเป็น เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหาร เห็นว่าครูมีความประหลาดไม่เป็นที่น่านับถือศรัทธาและเป็นตัวอย่างที่ดีงามของนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น

ส่วนปัญหาด้านการนับถือศาสนาอิสลามต่างกัน เป็นปัญหาในการทำงานร่วมกัน อีกทั้งครูแบ่งกันเป็นกลุ่ม ครู-อาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์ของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ดูตารางที่ 31) จึงอาจก่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละฝ่ายไม่เพียงพอซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานก็เป็นได้

ฉ. ปัญหาทั่ว ๆ ไป ผู้บริหาร และครู เห็นว่า ปัญหาด้านการที่นักเรียนเข้าเรียนใหม่ในแต่ละปีการศึกษานั้นโรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ต้องการได้ เป็นปัญหามากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะว่าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาที่ต้องรับนักเรียนในเขตบริการทั้งที่เป็นมุสลิมและนับถือศาสนาพุทธ อีกทั้งโรงเรียนอยู่ในเขตชานเมือง มีนักเรียนที่ไม่ต้องแข่งขันมาก ดังนั้นจึงมีความหลากหลายในโรงเรียน เพราะโรงเรียนไม่สามารถเลือกนักเรียนตามเกณฑ์ที่ต้องการได้

ส่วนการขาดห้องประชุมที่ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นการประชุมอบรม ให้การบริการแก่ชุมชน ผู้บริหาร เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด และครู-อาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหามาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการที่โรงเรียนได้เป็นจุดศูนย์กลางของโรงเรียนนั้น โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากชุมชนและประชาชนมากขึ้น ดังนั้นการขาดสถานที่ในการให้บริการชุมชน ย่อมเป็นปัญหามากในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่ง วิจิตร อวระกุล กล่าวว่า งานและกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนควรทำในโรงเรียนคือ พยายามให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อจัดกิจกรรมทั่วไปหรือพยายามให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือหากชุมชนนั้นจัดขึ้นหรือร้องขอความช่วยเหลือหรือการให้ใช้อาคารหรือบริเวณโรงเรียนจัดงาน และอีกทั้งให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สถานที่ของโรงเรียนบ้างตามสมควร เช่น ห้องประชุม สนามกีฬา หรือให้ยืมเครื่องมือ เครื่องมือบางอย่าง จัดกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมของชุมชน อย่าได้มีลักษณะตระหนี่ หวงเหิน ในเรื่องสถานที่ เครื่องมือเครื่องมือที่พอจะเอื้อให้ได้ (2526 : 267) ผู้วิจัยเห็นว่าการขาดห้องประชุมที่ได้มาตรฐาน เพื่อการประชุมอบรมนั้น ย่อมเป็นปัญหาในการพัฒนาโรงเรียนมาก

ส่วนปัญหาด้านการที่กรมสามัญศึกษาหรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญแก่สถานภาพของโรงเรียนน้อยเกินไป ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่าเป็นปัญหามาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้งบประมาณในการดำเนินงานภายในโรงเรียน เท่ากันกับโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ (เอกสารโครงการพัฒนาอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย 2532 : 6) ซึ่งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาของรัฐที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐเพื่อพัฒนาให้มีฐานะเป็นโรงเรียนตัวอย่างที่ดีของอิสลาม หรือสมกับการเป็นสถานศึกษาแห่งเดียวของรัฐที่จัดตั้งขึ้น เพื่อชาวไทยมุสลิม

ส่วนปัญหาการที่มีนักเรียนขาดแคลนและยากจนมากในโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่าเป็นปัญหามาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพ รายได้ (ตารางที่ 18) ที่ไม่เหลือเฟือ ในการพัฒนาโรงเรียนถ้าผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้ปกครอง

หรือนักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาสนใจดูแล เนื่องจากต้องทำมาหากิน เป็นต้น

สำหรับปัญหาด้านครูขอย้ายกันมากนั้น ผู้บริหารเห็นว่า เป็นปัญหามาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การคมนาคมไม่สะดวก การบรรจุแต่งตั้งและโอนย้ายครูขาดการพิจารณาในคุณลักษณะพิเศษ เช่น ความรู้ความเข้าใจศาสนาอิสลาม และวัฒนธรรมประเพณีของชาวมุสลิม ฯลฯ ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวก โรงเรียนอยู่ห่างไกล อาจก่อให้เกิดความอ่อนล้าอันเนื่องมาจากการเดินทางซึ่งมีผลทำให้หย่อนประสิทธิภาพในการทำงานได้ ปัญหาการที่ครูขอย้ายมากย่อมก่อให้เกิดงานค้าง ๆ ที่วางนโยบายไว้ได้รับความกระทบกระเทือนต่าง ๆ เป็นต้น

ปัญหาด้านประชาชน เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ รวมทั้งการประกอบศาสนกิจมากเกินไป ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีจำนวนครูและนักเรียนมุสลิมจำนวนมาก ได้มีการประกอบศาสนกิจ (ละหมาด) ในทุกกลางวัน และมีการละหมาดร่วมกันกับประชาชนในทุกวันศุกร์ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่ง ที่ประชาชน ในชุมชน เห็นความสำคัญของการประกอบศาสนกิจมาก

ปัญหาด้านการถือศีลอดของนักเรียนและครูมีผลต่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู เห็นว่ามีปัญหาปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากครูและนักเรียนในช่วงเดือนถือศีลอดย่อมต้องอดทนต่อความหิวโหยและต้องประกอบศาสนกิจอีกทั้งวันสำคัญทางศาสนา จึงทำให้มีผลต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญศรี จรดสมบูรณ์ (2525 : 55) ว่า ในเดือนที่ถือศีลอดนักเรียนจะขาดเรียนมาก

4. อภิปรายผลเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา

ความต้องการทางการศึกษา ด้านความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานเอกชน สมาคม ผู้บริหารทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือทางด้านการเงิน ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียน

มีงานต้องทำมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ ผู้บริหารต้องการความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีนักเรียนขาดแคลนและยากจนในโรงเรียนมาก จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้บริหารต้องการความช่วยเหลือทางการเงินน้อยกว่าหน่วยงานอื่น ๆ โดยต้องการความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนด้านค่าปรึกษาแนะนำ

ด้านการดำเนินการในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนหนึ่ง เห็นว่าควรยุบหอพักนักเรียน เพื่อที่จะนำงบประมาณใช้ในกิจการอื่น ๆ ของโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะได้งบประมาณน้อย กล่าวคือ งบประมาณสำหรับนักเรียนหอพักนั้นได้จากกรมสามัญศึกษา เป็นค่าอาหารเพียงวันละ 18 บาท/วัน/คน ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทั้งยังมีขั้นตอนยุ่งยากในการทำเรื่องของงบประมาณ และยังมีปัญหาอุปสรรคในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนหอพักที่ต้องทำงานตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งกรมสามัญศึกษาไม่มีงบประมาณดูแลซ่อมแซมหอพักของนักเรียน ฯลฯ ดังนั้นการมีหอพักนักเรียนจึงเป็นเรื่องที่ต้องมีงานทำมากและมีขั้นตอนในการทำงานของโรงเรียนมากขึ้น ผู้บริหารจึงเห็นว่าควรสูญเสียในขณะที่ผู้บริหารอีกส่วนหนึ่ง เห็นว่ากรมควรสนับสนุนด้านหอพักนักเรียนเป็นพิเศษ เพื่อความคล่องตัวในการจัดการทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีหอพักของโรงเรียนที่มีนักเรียนมุสลิมศึกษาทางด้านวิชาศาสนาอิสลามภาษาอาหรับควบคู่กับวิชาสามัญที่ตั้งโดยพระราชกฤษฎีกามีโรงเรียนเดียวในประเทศไทย ดังนั้นถ้าอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยมีหอพักนักเรียนเต็มรูปแบบ อาจทำให้การจัดการศึกษาภายในโรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น ส่วนการที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นด้านความต้องการหอพักของนักเรียนไม่ตรงกันนั้นอาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน อีกทั้งนโยบายในการจัดตั้งโรงเรียนไม่ชัดเจนมาตั้งแต่ต้น จึงทำให้มีความคิดเห็นในการดำเนินงานภายในโรงเรียนแตกต่างกัน

ด้านความต้องการทางการศึกษาของนักเรียน นักเรียนจำนวนมากที่สุด (37%) ต้องการศึกษาคือในระดับอุดมศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะในปัจจุบันนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เปิดกว้าง

มีหลายสาขาให้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจมากขึ้น อีกทั้งผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น อาจมีโอกาสได้มีอาชีพที่มั่นคงและได้เงินเดือนดี ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่ง ที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รองลงมา นักเรียน (25%) ต้องการ ศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาและประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนในระดับ อาชีวศึกษานั้น ใช้เวลาเรียนน้อย และไม่ต้องใช้เงินมากนัก ซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุผลด้าน รายได้ อาชีพ และความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่ง วราภรณ์ อ่อนละม้าย (2530 : 41) กล่าวว่า เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความปรารถนาทางอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลต่อการเลือกการศึกษาต่อ และความสนใจในอาชีพ

ด้านความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนที่ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ (87%) ต้องการให้เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นนั้น นักเรียนสามารถ เรียนได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก เนื่องจากโรงเรียนเป็นผู้จัดให้ และยังเป็น ความรู้ติดตัวของนักเรียนอีกด้วย

ด้านความต้องการด้านวิชาสามัญ นักเรียนจำนวนมากที่สุด (53%) ต้องการให้มีการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับอย่างเดียว เพื่อที่จะได้เป็นคนดี มีความรู้และปฏิบัติศาสนกิจได้ถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม จึงให้ความสำคัญของการเรียนวิชาศาสนาอิสลามและ ภาษาอาหรับตลอดจนการปฏิบัติศาสนกิจมาก เนื่องจากเป้าหมายของการศึกษาแห่ง อิสลามอยู่ที่คำว่า "คุณธรรม" ซึ่งได้แก่การศึกษาทางด้านศาสนา อันเป็นการศึกษาที่จะช่วย ชัดเกล้าทางด้านศีลธรรม เผยแพร่คุณธรรม สั่งสอนมารยาท และเตรียมชีวิตให้เติบโต ด้วยความตั้งใจและบริสุทธิ์ใจ (ดิเรก กุลศิริสวัสดิ์ 2525 : 92) ในขณะที่นักเรียน จำนวนรองลงมา (36%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาสามัญอย่างเดียวเพื่อความ เป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธเรียนรวมอยู่ด้วย จำนวนหนึ่งก็เป็นได้

สำหรับความต้องการการบริการจากโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ (70%) ต้องการน้ำดื่มที่สะอาด ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนอาจมีงบประมาณในการบริการได้ไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณค่าสาธารณูปโภค ที่ได้รับจากกรมสามัญได้เท่ากับโรงเรียนที่จัดสรรตามเกณฑ์ แต่อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีลักษณะพิเศษเช่นมีหอพัก ฯลฯ ดังนั้นโรงเรียนจึงจัดการด้านบริการด้านสาธารณูปโภค เช่นน้ำดื่มได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

ในส่วนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจำนวนมากที่สุด (66%) ต้องการส่งเสียให้บุตรหลานให้จบการศึกษาสูงสุดเท่าที่จะเรียนได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ซึ่งมีบทบัญญัติในคัมภีร์ อัล-กุรอาน ตอนหนึ่งว่า "พระอัลลอฮ์ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก พระองค์ทรงวางรากฐานศาสนาอิสลามด้วยการให้มุสลิมศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา ทั้งการอ่าน การเขียน การค้นคว้า ดังนั้น บิดามารดาจึงต้องสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลานอย่างเต็มที่"

ในด้านความต้องการทางการศึกษาของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานเมื่อจบการศึกษาจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้ปกครองจำนวนมากที่สุด (44%) ต้องการให้บุตรหลานเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักศาสนาอิสลามมีบทบัญญัติให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง เอาใจใส่ให้บุตร ภูธิดา หรือผู้ที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของคนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม ดัง วจนะของท่านศาสนามุฮัมมัด ที่ว่า "จงประกอบภารกิจแห่งโลกนี้ประหนึ่งว่าท่านจะดำรงชีวิตอยู่ตลอดไป และจงประกอบภารกิจของโลกหน้า ประหนึ่งว่าท่านจะตายในวันพรุ่งนี้ (ป.มิน อาเซ็น 2512 : 71)

ในด้านความต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพ ผู้ปกครองจำนวนมาก (62%) ต้องการให้บุตรหลานรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองคำนึงถึงความมั่นคง ด้านเกียรติยศชื่อเสียงความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จึงเป็นผลให้ผู้ปกครอง ต้องการให้บุตรหลานรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจเป็นอย่างมาก ซึ่ง

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ช่อทิพย์ รัตวีเกรียงไกร (2523 : 201) พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร กล่าวคือ บิดาที่มีอาชีพ วิชาชีพ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรชายหญิงจบการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าขึ้นไป ในขณะที่บิดามารดามีอาชีพค้าขาย ให้บริการ กรรมการ รับจ้าง ส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และมุ่งหวังให้บุตรมีอาชีพรับราชการ และทำงานในสำนักงาน

ทางด้านความต้องการด้านการ เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (87%) ต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเห็นประโยชน์ของการมีวิชาชีพติดตัวของนักเรียน อีกทั้งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมมากนัก เนื่องจากเป็นการบริการของโรงเรียน เพราะมีสถานที่ บุคลากร อยู่แล้ว

ทางด้านความต้องการด้านการ เรียนการสอน ผู้ปกครองส่วนมากต้องการให้มีการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนมากเป็นมุสลิม จึงเห็นความสำคัญของการศึกษามาก ซึ่ง สมชัย อนุมานราชธน กล่าวว่า " การเรียนวิชาศาสนาอิสลาม เป็นสิ่งจำเป็นที่ชาวมุสลิมต้องศึกษา" (สมชัย อนุมานราชธน 2514 : 5) และวิชาภาษาอาหรับนั้นก็มีความจำเป็นมาก เนื่องจากพระคัมภีร์ อัล-กุรอาน ฮะดีษ และคำบรรยายในศาสนาอิสลามเป็นภาษาอาหรับทั้งหมด ดังนั้นการที่จะเรียนศาสนาได้ลึกซึ้งและถูกต้อง จำเป็นต้องมีความรู้ภาษาอาหรับอย่างดี ในหลักการศึกษาศาสนาอิสลามนั้นมุ่งสอนให้ศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อใช้การศึกษาทั้งสองด้านในการดำรงชีวิต ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญข้อหนึ่งที่เป็นเหตุให้ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนมีการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสมสวาท เจริญฤทธิ์และคณะ (2529 : 8) ว่า บิดามารดาของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลให้

ความสำคัญทั้งการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ และการศึกษาด้านศาสนาโดยมีความคิดเห็นว่า บุตรควรได้รับการศึกษาด้านศาสนาจำนวนสูง ในขณะที่เดียวกัน บุตรก็ควรได้ศึกษาสายสามัญ ด้วย เพราะจะทำให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิตต่อไป

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (91%) เห็นว่าหลักสูตรวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมุสลิม หลักศาสนาอิสลาม เป็นบทบัญญัติให้ผู้ปกครองต้องเอาใจใส่บุตรหลานให้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนทางศาสนา อย่างน้อยก็ให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจตามบทบัญญัติแห่งศาสนาได้ถูกต้อง (เวียง ศาครินทร์ 2511 : 93-94)

ด้านความต้องการการบริการจากโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนมากที่สุด (53%) ต้องการให้มีผู้รับฟังความคิดเห็น และชี้แจงเสนอแนะจากประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่ผู้ปกครองได้มีส่วนแสดงความคิดเห็น และชี้แจงเสนอแนะต่อโรงเรียน เป็นผลให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันดีขึ้น จากเอกสารโครงการพัฒนาอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 (2532 : 10) กล่าวว่า ประชาชนมุสลิมโดยทั่วไปมักจะมีความรู้สึกว่า อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของตนจึงให้ความเอาใจใส่ ดูแล ความเคลื่อนไหวภายในโรงเรียนเป็นพิเศษ และพร้อมที่จะเข้าร่วมแก้ปัญหาด้วย สำหรับ ความต้องการบริการจากโรงเรียน รองลงมา (47%) ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดทำหนังสือเผยแพร่กิจกรรมผลงานของนักเรียนให้ประชาชนทราบ ทั้งนี้เนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะเด่น กล่าวคือเป็นโรงเรียนที่จัดโดย พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พ.ศ. 2488 มีการเรียนการสอน วิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ เป็นต้น ดังนั้น ผู้ปกครองจึงต้องการทราบการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่ง พงษ์ ทินนาสินทร์ (2513 : 249-250) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนไว้ข้อหนึ่งว่า การจัดทำหนังสือเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนนั้น ทำให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะได้ทราบข่าวคราวความเป็นไป และความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอยู่เสมอ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (37%) ต้องการให้ครู-อาจารย์ไปเยี่ยมเยียนถึงบ้าน ทั้งนี้ เป็นเพราะ การไปเยี่ยมเยียนถึงบ้านผู้ปกครองนั้น ทำให้ผู้ปกครองทราบข่าวสารของ โรงเรียน และผลการเรียนของบุตรหลาน

5. อธิบายผลเกี่ยวกับความร่วมมือ

การได้พบผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ผู้ปกครอง จำนวนมากที่สุด (67%) คอบว่า นาน ๆ ครั้งจึงได้พบปะ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ ของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มุ่งงานทำมากกว่าครู-อาจารย์โรงเรียนอื่น ๆ ดังนั้นจึงอาจเป็นผลให้ ครู-อาจารย์ไม่ได้พบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองมากเท่าที่ควร ส่วนในด้านผู้ปกครองนั้น เมื่อพิจารณาจากอาชีพ รายได้ จะเห็นว่าค่อนข้างจะจำกัด ดังนั้น ผู้ปกครองจึงอาจต้องทำมาหากินจนไม่มีโอกาสได้พบปะ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ก็เป็นได้

ด้านการแจ้งผลการเรียนของบุตรหลาน ผู้ปกครอง จำนวนมากที่สุด (69%) คอบว่า หนังสือแจ้งผลการเรียนของบุตรหลานสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก การพบปะ สักค่อของครู-อาจารย์กับผู้ปกครอง อาจ เป็นไปได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นการส่งหนังสือแจ้งผลการเรียนจึง เป็นวิธีหนึ่งที่รวดเร็ว ประหยัด

ด้านการรับทราบการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้ปกครอง จำนวนมากที่สุด (68%) ทราบจากหนังสือที่โรงเรียนแจ้งให้ทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การส่งหนังสือแจ้งให้ทราบ เป็นการแจ้งข่าวสารที่รวดเร็ว ประหยัด อีกทั้งผู้ปกครองต้องทำมาหากิน จึงอาจไม่ได้มา มีส่วนร่วมประชุมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ดังนั้นการติดต่อข่าวสารจึง ใช้วิธีการแจ้งให้ทราบ จากหนังสือ นับว่าเป็นวิธีที่สะดวกวิธีหนึ่ง

ด้านความช่วยเหลือของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน ผู้ปกครอง จำนวนมากที่สุด (60%) เห็นว่า จะช่วยเหลือโรงเรียนถ้ามีโอกาส ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้รายจ่ายค่อนข้างจะจำกัด ดังนั้นจึงอาจ เป็น เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือร่วมมือกับทางโรงเรียนได้เท่าที่ควร ซึ่ง นิยม รอดเนียบ

(2530 : 37) กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนได้ เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของประชาชน การประกอบอาชีพ การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย และอื่น ๆ

ผู้ปกครองส่วนมากที่สุด (60%) จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางโรงเรียนมากขึ้น ถ้าโรงเรียนสามารถสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาอิสลามภาษาอาหรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ดังนั้นจึงเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ และเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาสามัญ เพราะมีประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ ส่วนรองลงมาผู้ปกครอง (47%) จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากขึ้น ถ้าโรงเรียนนำแนวคิดและข้อเสนอแนะจากประชาชนมา เป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะเนื่องจากอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นสถานศึกษาที่คั้งขึ้น โดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม เพื่อชาวไทยมุสลิม ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นมุสลิมดังนั้นจึงให้ความสนใจ และต้องการให้อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยนำข้อคิดเห็นของประชาชนมาปรับปรุงในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนก็เป็นได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สำหรับกรมสามัญ

1. กรมสามัญศึกษาคควรกำหนดทิศทาง นโยบายการจัดและดำเนินงานของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยให้ชัดเจนแน่นอน และควรพิจารณาถึงลักษณะพิเศษของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพื่อโรงเรียนจะได้มีหลักการดำเนินงานภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. กรมสามัญศึกษาคควรสนับสนุนในด้านการเรียนการสอนศาสนาแก่เยาวชนมุสลิมให้มากขึ้น โดยการเพิ่มเงินค่าตอบแทนครูอัตราจ้างสอนศาสนาในโรงเรียน
3. กรมสามัญศึกษาคควรกำหนดตำแหน่งครูอิสลามศึกษาขึ้นในโรงเรียนให้ได้อัตราส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยบรรจุบุคคลที่มีวุฒิทางครูวุฒิทางศาสนาอิสลาม

ไม่ต่ำกว่า ชานาวิ มีความประพจน์เหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน
ทั่วไป

สำหรับโรงเรียน

1. โรงเรียนควรมีการนิเทศการเรียนการสอน วิชาศาสนาอิสลามและ
ภาษาอาหรับ
2. โรงเรียนควรมีการประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร
หัวหน้าวิชาการ ครูผู้สอน เพื่อที่จะได้ทราบปัญหา ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเพื่อ
เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการ เรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและภาษา
อาหรับ และวิชาสามัญในโรงเรียน
3. โรงเรียนควรออกใบรับรองคุณวุฒิทางศาสนาอิสลามให้แก่ นักเรียน เมื่อ
นักเรียนจบหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนแล้ว เพื่อให้ นักเรียนและผู้ปกครอง เห็น
ความสำคัญ และสนใจในวิชาศาสนาอิสลามมากขึ้น
4. ในการแก้ปัญหาครูมีงาน เพิ่มมากขึ้น โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการทำ
ชุดการสอนสำเร็จรูป (Learning Package) เพื่อลดเวลาการสอนของครู
5. โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์การทำงาน ของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน
เพื่ออิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยจะได้มีการพัฒนาให้ สมเกียรติที่เป็นโรงเรียนของรัฐ
เพียงแห่งเดียวที่สร้างให้กับเยาวชนมุสลิม
6. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน ควรต้องกระทำต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา
และทุก ๆ ปี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรได้มีการศึกษาและเปรียบเทียบแนวคิดการจัดการศึกษา และการดำเนินงาน
ของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กับอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย อิสลามวิทยาลัย-
แห่งประเทศอินโดนีเซีย ฯลฯ เพื่อจะนำมาศึกษาเปรียบเทียบ และนำมาพัฒนาการศึกษาของ
ไทยต่อไป

2. ควรได้มีการศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการศึกษาและการดำเนินงาน
ของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กับโรงเรียนสอนศาสนาเอกชนที่มีการเรียนการสอน
วิชาสามัญควบคู่กันไปด้วย

3. ควรได้มีการศึกษาถึงแนวโน้มในอนาคตของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย